

Årsberetning for Udsatterådet 2022

Indhold

Forpersonens forord.....	2
Om Udsatterådet.....	3
Udsatterådets mærkesager.....	3
Udsatterådets sammensætning	4
Udsatterådets medlemmer i 2022.....	4
Udsatterådets aktiviteter.....	5
Udsatterådets ordinære møder i 2022	5
Udsatterådets bemærkninger til Kommunens overordnede ramme for en plan for bekæmpelse af hjemløshed.....	5
Udsatterådets henvendelser til de nye borgmestre i Københavns Kommune.....	6
Udsatterådets henvendelse til Socialudvalget i forbindelse med deres studietur til Grønland	6
Udsatterådets kommentarer til Socialborgmesteren vedrørende BIF-SOF-rapporten.....	6
Udsatterådets henvendelse til Socialudvalget vedrørende stigende energipriser	7
Udsatterådets anbefalinger til anvendelse og proces for § 18-puljen 2024 og frem	7
Udsatterådets Høringssvar.....	8
Udsatterådets høringssvar vedr. kvalitetsstandard for Københavns Kommunes Krisecentre 2023- 2024.....	8
Udsatterådets høringssvar vedr. modeller for Socialforvaltningens brugertilfredshedsundersøgelse 2022.....	8
Udsatterådets bemærkninger til budgetnotat vedrørende tværgående udsatteenhed med Region Hovedstaden 2023	9
Udsatterådets høringssvar vedr. kvalitetsstandard for social behandling for brug af stoffer	9
Udsatterådets høringssvar vedr. kvalitetsstandard "hjælp i hverdagen" 2023	9
Udsatterådets høringssvar vedrørende budget 2023.....	10

Forpersonens forord

Af og til hører man i den politiske debat, "...jeg kender ikke det sted, hvor pengene vokser på træerne, så vi er jo nødt til at prioritere". Det betyder i praksis, at vi åbenbart er nødt til at køre videre med en uendelig række af kendte, uløste vilde problemer, såsom hjemløshed, utilstrækkelig kapacitet på behandling af stof- og alkoholbrugere, nedslidt sundhedsvæsen med rekrutteringsproblemer og ikke mindst ulighedsproblemer, underbemandede daginstitutioner og ældreomsorg – begge også med massive rekrutteringsproblemer, klima- og miljøproblemer af drakonisk størrelse, stigende ulighed, stressede voksne og børn og unge, uhensigtsmæssig incitamentsstruktur på ungdomsuddannelsesområdet, væksttilbedelse og enøjet fokus på arbejdsudbudssøgning osv. osv.

Men behøver det at være sådan? Nej, der er faktisk et sted, hvor pengene vokser på træerne; det er ikke i paradiset have men i Råderummet.

Pengene fosser ind i statskassen, men alligevel går det trevent med at prioritere ressourcer til de socialt udsatte.

Som man kan se på listen over Udsatterådets mærkesager, er den ikke blevet kortere med årene – problemerne er ikke blevet løst. Alt håb er dog ikke ude; noget forbedres stille og roligt – men der er lang vej endnu.

Vi opgiver ikke ævred – og i samarbejde med civilsamfundets utrættelige organisationer, et begavet socialudvalg samt en dialogorienteret forvaltning satser vi på, at forholdene kan forbedres.

God læselyst!

Peter Juul

Forperson for Udsatterådet i Københavns Kommune

Om Udsatterådet

Københavns Kommune fik sit første udsatteråd i 2010. Udsatterådet har til opgave at give medindflydelse til udsatte borgere i København, og de organisationer der forsøger at skabe bedre vilkår for byens udsatte grupper. Derudover sikrer Udsatterådet, at udsatte borgere og fagpersoner bliver inddraget og hørt, når kommunale indsatser på udsatteområdet bliver til.

Rådet består af fagpersoner og repræsentanter for kommunens udsatte borgere, som sammen drøfter og kvalificerer initiativer og problemstillinger, der vedrører socialt udsatte i København.

Samtidig fungerer rådet som erfarings- og vidensressource for både politikere og embedsmænd i Københavns Kommune, og er i sidste ende med til at sikre en effektiv og kvalificeret indsats på udsatteområdet.

Udsatterådet kan diskutere alle kommunale indsatser, som har indflydelse på hverdagen for udsatte borgere i København. Typisk vil det være inden for områderne alkohol, stofbrug, prostitution, hjemløshed, etniske minoriteter og vold i nære relationer, men det kan også være inden for andre områder, som er relevante for byens udsatte grupper.

Udsatterådets mærkesager

Herunder listes Udsatterådets mærkesager i vilkårlig rækkefølge:

- Flere midler til socialområdet og særligt udsatteområdet
- Bedre sagsbehandling til udsatte borgere
- Flere boliger til hjemløse
- Bedre indsats til gadesovere
- Flere tilbud målrettet udsatte borgere med grønlandsk baggrund
- Bedre indsats mod vold i nære relationer og i udsatemiljøet
- Mere fokus på udsatte familier og børnefattigdom
- Bedre adgang til behandling for borgere med svære misbrugsproblematikker
- Opprioriter investeringer i københavnske aktivitets- og samværstilbud
- Bevarelse af beskæftigelsesinitiativer i civilsamfundsorganisationer
- Opprioritering af indsatser med fokus på det sociale frikort

På Udsatterådets hjemmeside kan du læse mere om vores mærkesager og måderne, som vi arbejder med dem på. Link til hjemmesiden findes her: [Udsatterådet | Udsatterådet \(kk.dk\)](https://udsatteradet.kk.dk/)

Udsatterådets sammensætning

Udsatterådet består af 16 medlemmer inklusiv en forperson. Medlemmerne repræsenterer organisationer i Københavns Kommune, som på hver sin måde kæmper for at skabe bedre vilkår for de socialt udsatte. Rådets medlemsorganisationer og forperson er udpeget af Borgerrepræsentationen.

Udsatterådet, som blev nedsat af Borgerrepræsentationen i 2010, følger den kommunale valgperiode. I forlængelse af Kommunalvalget i november 2021, blev der nedsat et nyt Udsatteråd for en 4-årig periode gældende fra 2022-2026.

Udsatterådets medlemmer i 2022

- Peter Juul - Forperson
- Anja P. Bloch - Næstforperson - Brugernes Akademi
- Dennis Jensen - Brugerforeningen
- Pernille Nørløv - Reden
- Vibeke Vinter - Settlementet
- Andreas Dalsgaard - Koefods Skole
- Mirka Mozer - Indvandrerkvindecentret
- Nanna W. Gotfredsen - Gadejuristen
- Bo Heide-Jochimsen - Projekt UDENFOR
- Daniel Høybye - SAND Hovedstaden
- Leise Johnsen - Det Grønlandske Hus
- Mette Faber - Mødrehjælpen
- Winnie Berndtson - Kirkens Korshær
- Nikolaj Olsen - WeShelter
- Brian Lentz - SydhavnsCompagniet
- Susanne Maria Lamhauge - Danner
- Maja Løvbjerg Hansen - Stenbroens Jurister

Udsatterådets aktiviteter

I løbet af 2022 har Udsatterådet blandt andet:

- Afholdt 4 ordinære rådsmøder
- Indsendt bemærkninger til kommunens overordnede ramme for en plan for bekæmpelse af hjemløshed
- Rettet henvendelse til de nye borgmestre i Københavns Kommune
- Rettet henvendelse til Socialudvalget i forbindelse med deres studietur til Grønland
- Indsendt bemærkninger til Socialborgmesteren vedrørende BIF-SOF-rapporten
- Henvendt sig til Socialudvalget vedrørende stigende energipriser
- Indsendt anbefalinger til Socialudvalget vedrørende anvendelse og proces for § 18-puljen 2024 og frem

Udsatterådets ordinære møder og de ovenfor udvalgte aktiviteter er nærmere beskrevet på de næste sider.

Udsatterådets ordinære møder i 2022

Udsatterådet afholdt i 2022 fire ordinære rådsmøder. Referater af alle rådsmøder kan findes på hjemmesiden [Udsatterådet | Udsatterådet \(kk.dk\)](https://udsatteradet.kk.dk). Rådet mødtes d. 8. marts, d. 2. juni, d. 22. september og d. 15. december.

Udsatterådets bemærkninger til Kommunens overordnede ramme for en plan for bekæmpelse af hjemløshed

Udsatterådet gav sine bemærkninger til kommunens overordnede ramme for en plan for bekæmpelse af hjemløshed i maj 2022.

Rådet gjorde kommunen opmærksom på vigtigheden i at se indad og se på årsagerne til hjemløshed og kommunens egen andel i denne problematik, særligt med fokus på kommunens egne beslutninger og sanktioner mod borgere i en allerede udsat position. Der er tilfælde, hvor sanktioner eller uhensigtsmæssige tiltag kan forværre en borgers position eller skabe hjemløshed.

Rådet påpegede vigtigheden af at opretholde den opsøgende indsats, holde kontakt og sikre støtte til borgeren, når borgeren er flyttet i egen bolig eller på et botilbud, herunder skabe ro for borgeren til at falde på plads, uden at skulle honorere en masse krav. Det er vigtigt at borgerens relationer og netværk bliver understøttet i overgangen, hvilket civilsamfundsorganisationer kan tænkes ind i. Civilsamfundsorganisationer har mulighed for at skabe tillid og tryghed for borgeren, samt besidder en masse viden på området.

Rådet udtrykte bekymring for, om kommunen er klar til at løfte opgaverne i forbindelse med den nye aftale på bolig-hjemløse området. Kommunens nuværende praksis vidner om lang sagsbehandlingstid og manglende grad af fleksibilitet, hvilket er uhensigtsmæssigt overfor borgeren. Rådet lægger vægt på, at der fremadrettet skal forkorte processer og udvise fleksibilitet hvis kampen mod hjemløshed skal lykkes.

I forlængelse af dialogen omkring kommunens ramme for en plan for bekæmpelse af hjemløshed, inviterede Socialforvaltningen Udsatterådets medlemmer til en drøftelse af lovforslaget om omlægning af indsatsen mod hjemløshed, samt gennemgang af indholdet i kommunens planlagte høringsvar hertil.

Formålet med mødet var en dialog om rådets og forvaltningens synspunkter samt oplyse rådet om hvad kommunen forventer at melde tilbage i høringssvaret vedrørende lovforslaget.

Udsatterådets henvendelser til de nye borgmestre i Københavns Kommune

I forbindelse med kommunalvalget i 2021, ønskede Udsatterådet at rette henvendelse til de nye borgmestre i Københavns Kommune.

Udsatterådet rettede henvendelse til Overborgmester Sophie Hæstorp Andersen, Socialborgmester Karina Vestergård Madsen, Teknik- og miljøborgmester Line Barfod, Kultur- og fritidsborgmester Mia Nye-gaard og Beskæftigelses- og integrationsborgmester Jens-Kristian Lütken.

Udsatterådet ønskede de nye borgmestre velkommen og et tillykke med deres nye hverv. Rådet benyttede lejligheden til at gøre opmærksom på deres mærkesager og nogle af de områder i kommunen, som rådet ser frem til at samarbejde omkring. Det var for rådet vigtigt at understrege København som en by for alle – også de udsatte Københavnere.

Udsatterådets henvendelse til Socialudvalget i forbindelse med deres studietur til Grønland

Udsatterådet rettede henvendelse til Socialudvalget i forbindelse med deres studietur til Grønland.

Udsatterådet opfordrede Socialudvalget til at kontakte og besøge lokale organisationer, som til daglig arbejder med målgruppen af udsatte borgere med grønlandsk baggrund, da dette kan være med til at nuancere og optimere fokus på studieturen. Samtidig er det vigtigt også at besøge lokationer i Nuuk, hvor hjemløse opholder sig og skabe dialog og kontakt til relevante forskere og repræsentanter på området. Det vil bidrage til nuanceret viden om udsatte borgere med grønlandsk baggrund.

Udsatterådet understregede, at der var et behov for et generelt løft af indsatsen til udsatte borgere med grønlandsk baggrund uanset alder samt en form for kvantitativ afdækning af målgruppen i København, med henblik på at skabe et bedre vidensgrundlag for indsatserne.

Udsatterådets kommentarer til Socialborgmesteren vedrørende BIF-SOF-rapporten

Udsatterådet fik mulighed for at kommentere BIF-SOF-rapporten, men pointerede vigtigheden af tidligere inddragelse i processen grundet omfattende materiale og det vedrører en problematik, som har alvorlige konsekvenser for borgerne.

Udsatterådet var enig i, at den nuværende konstruktion mellem forvaltningerne langt fra fungerer tilfredsstillende og konsekvenser er, at borgerne kommer unødvendig i klemme.

Udsatterådet så positivt på at rapporten kunne få gjort noget ved de organisatoriske og strukturelle udfordringer og der kan sættes fokus på et tættere samarbejde mellem Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen.

Udsatterådet understregede vigtigheden i, at borgerne sættes i centrum for løsningerne, samt det eksisterende forenkles og retssikkerheden sikres.

Udsatterådets henvendelse til Socialudvalget vedrørende stigende energipriser

Udsatterådet rettede henvendelse til Socialudvalget grundet en bekymring vedrørende de stigende energipriser og hvilken konsekvens dette kunne have for socialt udsatte borgere i kommunen.

Udsatterådet lagde i deres henvendelse vægt på de mange udfordringer og konsekvenser de stigende energipriser ville have for både borgere og frivillige, sociale tilbud. Rådet opfordrede derfor til, at Socialudvalget iværksætter konkrete initiativer, som skal være med til at holde hånden under borgerne og de sociale, frivillige tilbud.

Rådet kommenterede ligeledes på varmepuljen der blev udmeldt i starten af 2022 og opfordrede Københavns kommune til at benytte sig af denne.

Udsatterådet var interesserede i at høre, hvilke konkrete initiativer Socialudvalget ville iværksætte og rådet stillede sig gerne til disposition med forvaltningen omkring konkrete løsningsforslag.

Afslutningsvist anmodede rådet Socialudvalget til at rette henvendelse til partikollegaer i Folketinget, for at få opmærksomhed på problemet og få løst lovgivningsmæssige udfordringer.

Udsatterådet rettede desuden henvendelse til Beskæftigelsesministeren, Socialministeren og Folketingets Socialudvalg vedrørende de stigende energipriser.

Udsatterådets anbefalinger til anvendelse og proces for § 18-puljen 2024 og frem

Udsatterådet fik mulighed for at bidrage med input og anbefalinger til anvendelse og proces for § 18-puljen 2024 og frem.

Udsatterådet anbefalede, at ansøgninger som er målrettet projekter for socialt udsatte børn, unge og voksne på socialområdet, fortsat prioriteres i uddelingen af § 18-midler for at sikre, at midlerne tilfalder Socialforvaltningens målgrupper. Rådet anbefalede desuden, at § 18-midlerne uddeles i både større og mindre bevillinger, fortrinsvis som en flerårig bevilling, da en sådan prioritering vil understøtte etableringen af mere vedvarende og velforankrede projekter.

Rådet advarede imod udelukkende at tildele midler til de projekter, som taler ind i bestemte temaer i forvaltningens opgaveløsning, da dette ikke er befordrende for det innovative udviklingsarbejde, der ofte opstår i civilsamfundet.

Rådet anbefalede, at ansøgers driftstilskud eller formue ikke bruges som et kriterie for, hvem der kan tildeles § 18-midler, da foreningernes egenkapital ikke nødvendigvis afspejler kvaliteten eller muligheden for egenfinansiering af det frivillige sociale arbejde, som foreningen gennemfører i det konkrete projekt.

Rådet opfordrede kraftigt til, som ved høringen af investerings- og effektiviseringsforslaget til budget 2020, at det ikke er en god idé at spare midler på § 18-puljen, og at der derfor tilføres penge til puljen, så den er fuldt genoprettet siden besparelsen på 3 mio. kr.

Rådet anbefalede, at den kommunale medfinansiering af frivilligcentrene lægges over i Økonomiforvaltningen, som en fast bevilling, så centrene ikke finansieres af midler fra § 18-puljen som er målrettet frivilligt socialt arbejde, da centrene repræsenterer bredt og samarbejder med flere forvaltninger.

Udsatterådets Høringssvar

I 2022 afgav Udsatterådet en række høringssvar. Svarene omhandlede:

- Kvalitetsstandarden for Københavns Kommunes Krisecentre 2023-2024
- Modeller for Socialforvaltningens brugertilfredshedsundersøgelse 2022
- Budgetnotat vedrørende tværgående udsatteenhed med Region Hovedstaden 2023
- Kvalitetsstandarden for social behandling for brug af stoffer
- Kvalitetsstandarden "hjælp i hverdagen" 2023
- Budget

2023

Indholdet i Udsatterådets høringssvar er kort opsummeret på de næste sider. Høringssvarene kan findes på Udsatterådets hjemmeside [Udsatterådet | Udsatterådet \(kk.dk\)](https://udsatteradet.kk.dk).

Udsatterådets høringssvar vedr. kvalitetsstandard for Københavns Kommunes Krisecentre 2023-2024

Udsatterådet kvitterede for, at flere af rådets bemærkninger fra 2019 er blevet indarbejdet i kvalitetsstandarden, således det er blevet tydeliggjort hvordan borgeren henvises og vejledes.

Udsatterådet pointerede, at der fortsat er behov for en mere korrekt beskrivelse af formålet med krisecenterophold, da det er vigtigt at understrege, at et krisecenterophold ikke er et ressourceafklaringsforløb, men arbejdet med voldens konsekvenser.

Udsatterådet påpegede, at det er vigtigt der er opmærksomhed på, hvordan man formulerer mål og formål i kvalitetsstandarden, fx formuleringen af, at borgeren skal lære at klare sig selv i egen bolig, selvom borgeren ikke er på krisecenter grundet denne problematik, men på grund af omstændigheder, som er uden for borgerens kontrol.

I tillæg løftede Udsatterådet en generel problematik vedrørende egenbetaling på krisecentre, da det kan resultere i, at borgeren ikke har råd til den beskyttelse disse tilbud kan give.

Udsatterådet havde yderligere en række kommentarer og konkrete ændringsforslag til teksten.

Udsatterådets høringssvar vedr. modeller for Socialforvaltningens brugertilfredshedsundersøgelse 2022

Udsatterådet opfordrede til, at Socialforvaltningen generelt bør lytte til borgernes ønsker og behov i tilrettelæggelsen af indsatserne.

Rådet støttede op om en model, der bidrager til afbureaukratisering og til at brugertilfredshedsundersøgelsen omdannes til et konkret værktøj, som kan skabe forbedringer af udsatte borgers hverdag.

Udsatterådets bemærkninger til budgetnotat vedrørende tværgående udsatteenhed med Region Hovedstaden 2023

Udsatterådet fandt det positivt, at projektet fokuserer på målgruppens retssikkerhed og rådet opfordrede i samme omgang til, at der i forbindelse med samarbejdet på tværs af forvaltningerne, fokuseres på øget tavshedspligt imellem forvaltningerne.

Rådet fandt det positivt, at den udgående rusmiddelbehandling bliver videreført i dette regi.

Rådet pegede i bemærkningerne på en række uklarheder og uafklarede spørgsmål, som rådet anbefalede, at forvaltningerne forholdt sig til. Dette drejede sig bl.a. om de konkrete arbejdsopgaver, udvælgelsen af borgere i målgruppen, visitering til Udsatteenheden m.m.

Udsatterådets høringssvar vedr. kvalitetsstandard for social behandling for brug af stoffer

Udsatterådet fik mulighed for at kommentere udkastet til den nye kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug i Københavns Kommune.

Rådet kvitterede for, at kvalitetsstandarden var skrevet således, at det tydeligt beskrives, hvilken service man som borger kan forvente at få, hvis man er misbruger i Københavns kommune.

Udsatterådet gjorde opmærksom på, at det er vanskeligt at blive visiteret til døgnbehandling i Københavns Kommune, derfor er afsnittet omkring dette i kvalitetsstandarden misvisende. Flere borgere, end det reelt er tilfældet, bør blive visiteret til døgnbehandling ud fra de beskrevne kriterier.

Udsatterådet opfordrede til, at man med afsæt i erfaringerne fra under Coronakrisen, samarbejder med private organisationer om fremskudt substitutionsbehandling, hvilket viste at være meget succesfuldt.

Udsatterådets høringssvar vedr. kvalitetsstandard "hjælp i hverdagen" 2023

Udsatterådet fandt den nye opbygning samt det borgerfokuserende sprog gavnligt for forståelsen og læsevenligheden af kvalitetsstandarden.

Rådet påpegede, at ikke alle socialt udsatte borgere vil have adgang til eller mulighed for at læse den digitale udgave af kvalitetsstandarden og det vil derfor være hensigtsmæssigt, at der fandtes alternativer til de digitale links indsat i dokumentet.

Rådet pointerede desuden, at det i kvalitetsstandarden ikke er tydeligt beskrevet, hvordan borgerne bliver orienteret om kvalitetsstandarden.

Rådet havde yderligere specifikke bemærkninger til afsnittet om hjælpemidler og klippekortsordningen.

Udsatterådets høringssvar vedrørende budget 2023

Udsatterådet har afgivet et høringssvar om materialet om Københavns Kommunes budget 2023.

I materialet nævnes, at Københavns Kommune fortsat oplever en befolkningsvækst, som blandt andet har betydning for socialområdet. Udsatterådet advarede i forlængelse af dette imod flere besparelser på socialområdet. Ligesom de fleste andre områder i Socialforvaltningen er udsatteområdet presset, og Udsatterådet ønskede at påpege, at besparelser på socialområdet altid er en dårlig forretning. Det er investeringer i forebyggelse og støtte til udsatte borgere, der i sidste ende vil spare kommunen flest penge.

Udsatterådet bemærkede det positive ved, at dette års budget primært ligger op til investeringer i forebyggende indsatser, som på sigt vil sikre, at færre borgere ender i udsathed.

Rådet var enig i, at samarbejde på tværs af sektorer er essentielt for at sikre, at socialt udsatte hjælpes bedst muligt, og derfor fandt rådet det positivt, at der i materialet lægges stor vægt på en samarbejdsmodel, der skal sikre, at indsatsen lykkes.

Rådet opfordrede generelt til, at der i prioriteringen af budgetterne bl.a. lægges vægt på investeringer frem for besparelser, opprioritering af tværsektorielt arbejde, forebyggelse og tidlig indsats, involvering af civilsamfundet i ligeværdigt samarbejde og indsatser med anvendelse af dokumenterede metoder.

Afslutningsvist opfordrede Udsatterådet Københavns Kommune til at sikre, at der tilføres de nødvendige midler til området ved at kigge på fordelingen af midler mellem de forskellige sektorer i kommunen.